

Előfizetési díj:
Pestén vagy Pécsen hához küldve:
egyes évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr.

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos pelit sor egyszeri
megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr.,

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

Zálogház.

Most, midőn a jó bécsiak között mozgalom indult meg a zálogházak s azok kamat-nagyságának lejjebbállítására...

Akkor ugyanis az állandó pénzügyi szakbizottság véleményes jelentést tett zálog-kölcsön-intézetek kamat- és kezelési díjainak meghatározására...

Ugyancsak az alkalommal a Mendl bizottsági tag, kijelentve, miszerint a megállapított kamatlábat oly magasnak tartja...

A közgyűlés fenti határozatát a miniszterium is helyben hagyta s midőn a végrehajtásra került a sor...

rozatát, azon hozzátevésével, hogy három havi fenállás után, mely idő-tartam alatt nem szabad árverezniük...

Mindenki azt hitte, hogy megszűnnek a zálogházak s majd a város fog zálog-kölcsön-intézetet létesíteni.

Mind a három zálogház fenmaradt s mai napig is fenáll.

Szóta senkinek sem jutott eszébe, hogy e nagyhorderejű ügygyel foglalkozzék.

De mi most újra felvetjük a kérdést: vajjon nem volna-e úgy humanus, mint gazdaságos a városnak egy zálog-kölcsön-intézetet felállítani?

Azt hisszük a közvéleménynek adunk kifejezést, midőn a felvetett kérdésre azzal felelünk, hogy: igen, — százszer — ezerszer igen!

Van a városnak jelentékeny összegű pénze, mely 4% gyümölcsöztes mellett pihen a takarékpénztárban; nem volna-e jobb ennek egy részét egy felállítandó zálogháza fektetni...

Tegyük fel, hogy a város befektet 50,000 forintot és ha csak 10%-ra tesztük is a zálogházi kamatlábat, ezen összeg után 5000 frt foly be, melyből leszámítva az egész összeg utáni 2000 frtot...

E sorokból napnál világosabban kiténik, hogy a város minden áldozathozatal nélkül létesíthetne egy 10—12%-os zálog-kölcsön-intézetet...

városra is igen gazdaságossá válnék, ha kezdetben nem is, később azonban minden bizonynyal.

Egy szó, mint száz, igen tanácsos és idővös lenne az elejtett fonalat ismét felvenni s az ügy felett napirendre térni.

A lejáró vámszerződés. Az egyes miniszteriumok kebelében nevezetesen a pénzügyi- és a kereskedelmi miniszteriumban jelenleg — mint értesültünk — beható tanácskozások folynak...

A helyzet Zágrábban. A politikai és társadalmi élet viszonyai Zágrábban föltötte ziláltak. Mint onnani távirják, a Starcevic- és a nemzeti-párt közt folytatások eredménytelenek maradtak.

Országgyűlés.

A képviselőház felirati vitája napról-napra jobban elposványosodik. Alig hallani számbavehető beszédet. Az újdonsült képviselők — pedig sok van — sietnek magukat bemutatni és mondanak oly naivságokat...

A hétfői ülésen sok időt elvettek a napirendet előző ügyek, úgy, hogy a felirati vita folytatására csak késősen került a sor.

TÁROZA.

Őszi estén. Csendes őszi est van, Kinn ülnek mindketten, Én és feleségem. A virágos kertben. Lehajlva fejemet Kedvesem ölébe, Fel-feltekintek a Fényben uszó ógr.

Levetett ruhái Hullnak szerte-szét. Itt az ősz — itt az est, Közelit az éjjel. Ha majd megjő a tél; A természet ledől! És alszik, nem csoda! Dolgozott embertől.

Kutyakomédia.

Bogumilla kisasszonyra másfél millió néz, a mi annyit tesz, hogy hemzsegnék körötte a kezére s még inkább másfél milliójára vágyó udvarlók. Melyik lesz a boldog kiválasztott, ki tudná? Bogumilla kisasszonynak teljességgel nem kell sietnie a választással...

beczéje, akarata mindig parancs volt az egész család előtt, vágynak még ki sem mondotta, már betöltötték, — hogy ne lenne hát szeszélyes? Ezenkívül főnri nevelésben részesült, vagyona az előkelő világban versenyképessé teszi...

boldog napok emlékeül egy „igen kedves kis csecsebecsét“ ígért a szép hölgynek, egy „enni való kis kutyát.“

— Mindenestre, kisasszony, — nyafogó Ákos gróf. Atyja Pantaloon, anyja Kolombina, spanyol-maur, — race, ritka, egész Európában alig hiszem, hogy husz példány legyen.

— Csodálatos kutya lehet, gróf ur, legyen meggyőződve, hogy nagyon meg fogom becsülni. Jaj de aranyos kutya lehet, ugy-e tarka?

Bogumilla kisasszony ugyan sajnosan nélkülülő udvarlói seregében a gróft, de vigasztalódott azzal, hogy majd itt lesz helyette a csoda-kutya, mely teljesen kárpótolja.

Ákos gróf elválásakor elbucsuva Bogumilla kisasszonytól, a Somosdon eltöltött

zékenység, melylyel az ellenzéki szónokokkal elbánt. Beszéde személyes felszólalásra indította Horváth Gy. a kinek sikerült rögtönzése, a Horváth Gy. által felhozott keresztes zászlók és pártváltoztatások kérdésében élénk hatást tett.

Kedden három nagyobb beszéd volt a felirati vita folytatásaképpen a képviselőházban. A függetlenségi és 48-as párt részéről Havari Dániel beszélt. Igen rokon-szenven higgadt szónok. A ház bal oldala többször helyesléssel kísérte beszédét.

A szerdai ülésnek tulyomó idejét a személyes kérdések és szavazások vették igénybe. A felirati vita folytatásánál Nendvich Károly, Barla József és Sággy Gyula szóltak.

Külföldi szemle.

Oroszország fővárosából jelentik, hogy a Rigába érkezett Kelső angol gőzös szénraktárában nagymennyiségű forradalmi nyomtatványt találtak a vámszemle alkalmával.

Westfalja Siegen nevű városában — mint Berlinből távirják — valóságos választási csata volt a nemzeti liberalisok és a német szabadelvűek közt.

párt a vonatot. Egy vasuti kaluzs sulyosan megbesült. Siegen eddig Stöcker udvari lelkész választókerülete volt.

Brüsszelben kormányválságról keringenek hírek. Allítólag több miniszter a közösgéi választások eredményét a kormány vereségének tartja s Malou, Woeste, Jacobs és Moreau kiküldetnek, hogy Bernaert elnökléte alatt egy mérsékelt kabinetet alkossanak.

Az angolok helyzete Ázsiában nem a legkegyesetebb. Az angol Times szerint Afganisztán keleti határán, valamint Eelső-Birmában időnkint nyugtalaniságok észlelhetők.

A posta-takarékpenztár.

A folyó országgyűtlés szönyegére a többek között egy kiváló fontosságú törvényjavaslat fog terjesztetni, mely hivatva lesz a posta-takarékpenztárakat életbe léptetni.

Az intézmény a következőkből áll: Az állam a postahivatalokon pénztárakat állít fel, s ennek kezelését öszekötöi a posta-kezeléssel. Ezáltal a kevésbé vagyonos polgároknak alkalmat nyújt a takarékpénztárak. És hogy ez minél könnyebben történhessenék, a betétek minimumát igen kis összegre szabja.

A kutyá azonban késett, Bogumilla boldogtalannak érzé magát s öszes udvarlóiának volt mit szenvedniük. De mit ne szenvedne egy állhatatos udvarló, másfél millió reményeért! Végre egy szép őszi napon érkezik a tudósítás, hogy négy nap múlva jön a kutya.

A mostoha sors azonban, melyre, mint már fennebb láttuk, hogy oka volt Bogumilla kisasszonynak panaszkodni, e boldogságot is megronta. Jegenyében meghal egy jó nagybács, ki valóságintleg egy kis vagyonnyal hagyott Bogumillára, úgy illik tehát, hogy a temetésre a legközelebbi rokonok elmenjenek.

— S miért nem, Milka? — kérde mama bánatosan. — Miért? Mert holnapután jön meg a kutya, a melyiket a gróf ígért nekem, s a melyikre oly régóta várok, — zoógó Bogumilla.

Milka belátta, hogy ha a mamának nincs is igaza, az illem, a világ, stb. egy megholt rokont elejébe tesznek egy élő kutyának. Az elutasításba tehát vérző szívvel bár, de belenyugodott.

Milka kutyá méltó fogadtatásra azonban kiadta a parancsokat társalkodójának, egy igen művelt, de igen szegénysorsú fiatal hölgynek, kinek kötelességévé tette,

— szolt újra a mama. — A kutya? De csak a testvérem temetésére előbbre való, mint a kutya, — szolt újra a mama. — Milka kutyá méltó fogadtatásra azonban kiadta a parancsokat társalkodójának, egy igen művelt, de igen szegénysorsú fiatal hölgynek, kinek kötelességévé tette,

még kísértének ki lehetne téve, annak nélkülözhető részét elhelyezheti s ha megszorul, kivetheti bárhol a betett összeget. Nincs köve egy helyhez, mint az a jelenlegi takarékpénztáraknál van.

Továbbá előnyös azért, mert a postatakarékpénztárakhoz oly napokon, oly időben is lehet férni, a mikor a többi takarékpénztárak zárva vannak. Mint például ünneppnapokon, vagy délután. Azután a postatakarékpénztár meg sem apprehendál, ha egy tőke az intézetből elvétetik, mint ez vidéki takarékpénztáraknál gyakran előfordul, mintha csak a betevők örök időkre lemondott volna a tőkéje feletti rendelkezésről.

A betétekről könyv lesz kiadva.

Az összeg kamatozik s mikor a betevőknek pénzre szüksege van, kamaton bármely pillanatban visszafizetik. Jelenlegi kamatot nem ad, egyrésztől, mert nem adhat, mivel a kezelési költséget fedezni kell, másrészt, mert a moho nyereséskedési törekvést ellensúlyozni szándékozik.

Az intézmény közgazdasági természetű s célja az elkallódni szokott kisebb összegeket megmenteni a jövőnek, hogy idővel nagyobb tőkét alkosson a szegényebb néposztály számára.

A „Pósta-takarékpénztár” felírás minduntalan figyelemzést a közönséget s különösen a gyöngébb természetűeket egyik leglegszegényebb erényre, a takarékosagra.

Intő ujj, mely elől nem lehet, nem szabad kitérni.

Az állam a betétekről a felelősséget magára vonja.

A postatakarékpénztárak meghonosítása nálunk, ép oly szükseges, mint fontos, annál is inkább, miután ezen intézmény már minden államban kedvező talajra talált.

Anglia, a leggazdagabb és leggyakorlatibb állam léptette életbe először és pedig 1861-ben Gladstone indítványára. Belgium 1865-ben, Olaszország 1875-ben, Hollandia 1880-ban, Franciaország 1881-ben, Ausztria 1883-ban hozta be, s a betevők sorát, példát adandó a polgári erényben, elsőnek maga ő felsége nyitotta meg 500 forinttal.

Sőt az Európán kívüli államok között Japánban és Kanadában van behozva. Még pedig Japánban 1875 óta. Németország előkészítletek tesz meghonosítására.

Nálunk az olaszországi pósta-takarékpénztárak mintáját fogadták el, s ezirint készült a berendezés.

Tekintik csak az olaszországi pósta-takarékpénztárak eredményét, a hol ez intézmény már 9 év óta fenn áll. Az 1882-ik évben Olaszországban 3488 gyűjtő-helyen 854,321 betétet fogadtak el, és 466,363 visszafizetést teljesítettek. Az összeget illetőleg a betétek 83,492,945 lírara, a visszafizetések 68,127,292 lírara rugtak. Az összes betevők száma két évi működés után 592,018-at, a betétek száma 3.155,074-et tett 269,68,766 líra összeggel.

Kamatok fejében 6.594,058 lírát irtak, az említett hét év alatt a betevők javára. Franciaországban, hol 1882-ben hozatott be a pósta-takarékpénztár, 1883. év végéig, tehát két év alatt, 77 és 1/2 millió frankot fizettek be.

Belgium, hollandiában, hasonlólag, mint mindenütt, a postatakarékpénztárak, lehet mondani csodálatra méltó eredményeket mutatnak fel.

Ausztriában alig egy évi fennállása óta a pósta-takarékpénztár a befolyt krajczáros betétekből 1884. október haváig 15 millió forint forgalmat mutat fel!

Számok bizonyítják, hogy a pósta-takarékpénztár mily jelentőséggel bír.

Azonban, mint mindennek, úgy ezen intézménynek is akadnak ellenségei. Először is a pósta-hivatalnokok személyében, kiknek

munkájuk ezáltal növekedni fog, másodszor a többi takarékpénztárak részéről, a mennyiben ezeknek betéti forgalmuk csökkenhetnék.

Egy fecske nem csinál tavaszt, egy katonának nem jelentene ugyan háborút. A postások azonban nem zárkozhatnak el az elől, hogy a közgazdaság intenzívebb fejlődésével a pósta mindinkább bankkál lesz, a mint hogy már ma a legjobb uton van ide, ezt ők úgy sem akadályozhatják meg; a mi azonban méltányos megadjuk nekik, szaporítsuk a munkaerőt.

Takarékpénztáraink pedig ne féltsék eddigi klientélájukat, a pósta-takarékpénztár nem versenyez velük, mivel kisebb kamatlábot nyújt. Például Ausztriában 3%, másutt 2 1/2 % ot.

A pósta-takarékpénztár egy egészen új közönséget fog magának teremteni s betétei leginkább olyanoktól nyerné, kik most alkalom hiányából sehol sem teszik be pénzüket, mivel a cél az intézet biztonsága, a könnyű hozzáférhetőség, s nem a nagy kamatozás bír indító erővel.

A jelenlegi pénzügyek azért a postatakarékpénztárak mellett nagyon jól megállhatnak, mint azt a tapasztalatok a külföldön is fényesen igazolják.

Takarékpénztárainknak, különben amúgy is Nyugat-Európa államai között majdnem egyedül álló óriási betéteikkel — jellege az, hogy a takarékpénztári betétek itt nem a szegényebb osztályok nehezen keresett krajczárjaiból erednek, hanem tőkéből állanak, melyeket a bizalmatlanság és a vállalkozási szellem hiánya vezet a takarékpénztárakba.

Takarékpénztáraink egyszerű betéti bankok, melyek lehetőleg, némelykor neveléségi alapítványok mellett, minél nagyobb betétekre igyekeznek szert tenni, hogy annál több osztályt adhassanak.

Ez magán érdek. Ezekkel szemben nemzetgazdasági érdekek a betéti helyeket szaporítani, a szegényebb osztályokra hozzáférhetőbb tenni s ekként a takarékosági hajlamot előmozdítani.

A magyar korona területén levő 17000 község közül csak 350 bír takarékpénztárral és 2386 postahivattal. Szembeötlök, hogy 350 takarékpénztár ily nagy terület igényeit ki nem elégítheti, de az sem szenved kétséget, hogy azon községek közül, a hol még takarékpénztár nincsen, csak kevés van, mely annyi vagyonossággal és forgalommal bír, hogy egy takarékpénztár ott fennállhatna. Ezekre nézve tehát a pósta-hivatalok felhatalmazása takarékpénztári betétek elfogadására közgazdasági jótétemény lenne.

Azonnal több rendezettebb viszonyok közt élő gazda lesz a falun és vidéken, mihelyt rövidebb időre pénzt biztos helyen kamatra elhelyezheti.

E célra legalkalmasabbak a pósta-takarékpénztárak, melyek miután már Lajthán föl szervezve vannak s kitűnő sikerrel működnek, ama óhajunknak adunk kifejezést, hogy az üdvös intézmény házában is mielőbb életbe léptessék.

Legyen a pósta-takarékpénztár a „nép erszénye”, s váljék a takarékoság a könnyű hozzáférhetőség által népies erényné.

Rónay Kálmán.

Inkább boldogok kívánjatok lenni mint gazdagok.

(Mutatvány Vértán Endre: „Hagyatékom fiamnak” című, mely életbölcsészettel megírt művéből, mely a napokban hagyta el a sájt.)

Három teszi az embert boldoggá: egészség, bölcsesség és jószág; tehát testi, szellemi és lelki épség.

Az emberek ezeket még egy negyedikkel töltötték meg, mi szerintük mind a

A társalgónál még egyszer beült a négyesbe, vele szemközt az első szobaleány, a bakra, a kocsi mellé az inas, s így mentek a kutyáért. Csupán a virágzósról leányok s a fekete frakkos tündöklő kutyákkal hiánya szurt szemet, mert különben teljesen magas rangjához illőleg fogadtattott a ritka kutya. Bogumilla kisasszony nagy titelmentességgel és pompás osonnával várta a kutyát, melynek apja Pantaloon, anyja Colombina volt, míg ő maga Filax névre hallgatott.

Zokogva kapta ölébe a rég epedett, midőn az első szobaleány felhozta a lépcsőn a teljességgel nem „san de Cologne” illatú Filaxot, mely nagyon érezhető volt a — habár első osztály — kutyaconcep társasága. Bogumilla kisasszony össze esőkölt a spanyol-maur kutya nedves oroszkáját, mely csakugyan fekete volt, a nyaka körül vörhenyes csíkot, a hátán lévő sötétbarna sávolyt, s Filax egy angol lord hidegvérűségével tűrte mindezt. Az osonnából azonban, mely csak kettejük számára volt fölterítve, annál inkább kivette részét. A boldog Bogumilla enap nem volt látható udvarlói számára, e nagy nap tisztán a kutyának volt szentelve.

A kedves állat azon éjjel Bogumilla kisasszony szobájában aludt, a kis két selyem pamlogon, melyet reggelre teljesen szalonképtelenné tett, úgy hogy ki kellett cserélni más pamloggal, s ennek folytán az egész garnitúra kiküszöböltetett Bogumilla szobájából. A regg azonkívül némi villongásokat is hozott, a mennyiben a társalgón határozottan vonakodott a kutya fűtőeszköztől. Szívesen végez minden szellemi munkát, — mondá — de kutyamosásra és kutyafűtésre nem vállalkozik.

négyet helyettesíti, képviseli: ez a gazdagság.

Mily boldog ember! E fobázkodás a világ nyelvén annyit tesz, hogy: gazdag. A régi bölcsék azt mondták volna, hogy a legnagyobb veszélyben van — boldogtalanná lenni.

Gazdagság ma a boldogság kezdete s a pénz minden, mert mindenható. Minden színtelenné válik: szépség, hatalom, nagyság, születés. A pénz megmarad. Ez az egyetlen arisztokraczia. Pénz a mai szociális élet lege s valódi poézisa századunknak.

A gazdag mindent tehet. Az emberek mind bálvány-imádók, két kézzel veszik le az aranyborjú előtt kalapjukat. Minden földig hajol előtte s a műveltség is zsoldjában van. Mindenki árulja neki lelkiismeretét, annélkül, hogy az egyikől is megvenné. Ha aranyat szórunk, az emberfaj azonnal legörnyed, hogy felszedje a sárból. Lábrugást adhatunk ekkor neki, s mosolyogva mondandja: „Köszönöm, gazdag ur! ... A gazdagnak mindent megbocsátanak.

Az emberek a gazdagságot beütköztetik legelőre; azért minden áron csak gazdagok akarunk lenni. Ki elég bátor élete céljálul egyebet tűzni ki, az közsajnákoszt tárgya, mint az a pnyaku ember a golyvások között.

Vagyon és kéjen kívül, minden iránt közömbös századunk; erény és lángelme nem vezethetnek kitűnő állásra. Minden pénzön áruhatik.

De ti, édes fiam! inkább boldogok akarjatok lenni, mint gazdagok; vagis akarjátok a célt s ne az eszközt. Tudós a betű, tüzér a pénz felett veszi el az életet. Fejére állítják a dolgokat.

A gazdagság ellen nem akarok ugyan szólni, — bár könnyen bebizonyítható lenne, hogy nem találunk nagy rosszat a morálban és politikában, melyhez a pénz hozzátéve nem lenne. Ha csábainak ellentállni tudunk, a nemesebb élvezetek és hajlamok kielégítésére igen alkalmas eszközök; de a gazdagságra jutás igen kértelmezt vállalat, és ha testvérei rovására sem mőn elő a kincsgyűjtő — mi a rendes eset — igen fáradságos. Minden élvezetet elront, s ha uralgó szenvedély, minden magasabb és nemesebb hajlamnak utjában áll.

Ha semmit el nem miasztottunk gazdagodásunkra: mennyi fáradság! — Ha elmulasztottuk a legkisebbet: mennyi fájdalom! Valóban kétes nagyon, hogy mi terhebb: a gazdagnak gondja, vagy a szegénynek szüksege!

Az emberek sorsával meg kellene elégednie, mint az arczával. Arczunknak csak tiszta vizre s nem festékre van szüksege. Ez áll sorsunk javításáról is. Gazdagodás után való erőlködésünkkel, ha a mosebeli kutya sorsára nem jutunk is azaz: ha a látszatért nem adjuk oda a valódi kőnevet, mégis az eszközök feláldozzuk a célt.

Félt, nehogy az ember jóléte keresésében magasabb tehetségei használatából kiessék, s mig mindent javit körülte, önmaagát lealacsonyítsa.

A polgárosodás első lépéseje: a tulajdon szerete, a filozopháló bölcsesség pedig e kívánat mérséklése, s az emberi természet javainak elismerése.

Most még mindenki azt tanítja körülte, hogy a hasznos nem lehet tisztességtelen. Lesznek, kik majd azt mondják, hogy a tisztesség: hasznos.

Pénz nélkül nem élhetünk, tudom — mondja Rousseau — de legelább oda törekedjünk, hogy a kinek nincs, csak szegény legyen s ne koldus.

Minden főbb élvezetei az életnek kö-

Bogumilla a pénz álláspontjára helyezkedett, ha ő fizeti a társalgónál, parancsol is neki. A szegény leány azonban inkább elhagyta alkalmazását, mintsem a megaláztatást tűrje. Bogumilla kisasszony erre a társalgónál-karon óhajitva bosszút állani ez egy tagjának forradalmi szellemét, kijelenté, hogy csakis oly társalgónót fog megtűrni, a ki kutyát is mos és fésül. Csakugyan három hét leforgása alatt három társalgónót jött Somodra s ment onnan csakhamar, míg végre a negyedik e legnagyobb készséggel mosta és fésültte a spanyol-maur race ritka ivadékát.

A ház központja már ugys a kutya lett. A fehér szakács eleget agyarkodott titokban ellene, midőn külön kellett Filaxnak főznie; a szobaleányok és inasok, ha merték volna, az ökleiket is mutogatták volna, midőn Filax után takarítottak, mert a kutyának csak egy órára volt szabad a kerbe lemennie, nehogy gyöngye egészége szenvedjen az éles levegőn; a kertész eleget dühöngött, hogy az egy óra alatt Filax a virágzónyegeket kiváló szvedélylyel rongálja s általában a mi virágot talál, belönd örömeiben mind összerágja és leheveri, — szemben azonban mind a legjobb képet mutatták Filax megjelenésére s hangos dicséretet közt ismerték el, hogy Filax az első személy a kastélyban és környékén.

Aztán folyt a kutyakomédia. Majom nem kényeztetni annyira kölykét, mint ahogy Filax el volt kaptatva. Selyempárnán aludt, bársonytakaró volt hátra csatolva s bőrből dolgozott örvén aranylapra volt véve a tulajdonosné neve. A társalgónól kedves kötelessége volt naponként a sétáltatás, fűtőeszköz és fésülés, bizony ezért volt is érdemes négy nyelven beszélnie. A grófi

zösek a szegény és gazdag között. Nem a szegénységben van a hiba, hanem a szegénységben.

Es valóban, hogy minő kevés sulyt fektetett az Isten a vagyonba, mutatja a kártalanítást, mit egyébbel tett. A gazdagnak terített asztala van s romlott a gyomra, a szegénynek egy darab kenyere s jó étvágya.

De az emberek esztelensége sehol jobban nem tér el a természettől, mint itt. Alig hinné az ember, ha naponta szemével nem látná a nagy aránytalanságot a világon, mit a több és kevesebb okoz.

Es eszerint török meg a legtöbb ember erénye és boldogsága.

Választóviz próbálja meg az aranyat, arany a jellemet. Hol haszon van, számít is van, és a számítást mindenre rávisz. Sok óriásnak vélt lélek zsugorodik össze, ha az enyim és tiedről van szó.

Pedig a szerencse adományainál mindig többre becsülendő a természeté. Nem zűkség künn keresnünk azt, mit magunkban feltalálunk.

A nyugalom kéjét törődéssel, az ételét éhséggel vásároljuk meg. A gazdagság ép a gyönyört veszi el az által, hogy a gazdag minden kívánságát megelőzi. Megunjuk a kéjt, mert semmi fáradságunkba nem kerül.

Kéjek között egyetlen baj a gazdagokra nézve: a virágok között egyetlen tövis. Szegényeknek ellenben a bajok közt egyetlen gyönyör: tövises közt virág. Minden benyomás növekszik az ellentét által. A természet mindent egyensúlyozott. Melyik jobb állapot: semmit sem remélni és mindentől rettegni, vagy semmitől sem félni s mindent remélni? Az a gazdagé, ez a szegényé.

A gazdag folytonos öre vagyonának, a szegény szabad, mint a madár a légtérben. A tágas föld lába alatt, és a gondviselés feje alatt. Övé az egész világ.

Szegénység biztosítja a függetlenséget. Az emberek kívánatai és bírtokai legerősebb békői a zsarnokságnak.

Harminc előnye a szegénynek a gazdag felől az erő. A szegény erős, mert a nyomor edzi; a gazdag gyöngye, mert enervált.

A gazdagságot megvetni annyi, mint egy zsarnok trónját lerontani. Jobb a kis gyönyör szabadon, mint a palota szolgálással.

Ne mondjátok tehát: „Ha én gazdag és hatalmas lennék!” A gazdagság és hatalom nem bizonyítványa a boldogságnak. Minden jónak meg van a maga terhe azokra nézve, kik vele bírnak. A gondviselés a gazdagnak és szegénynek más előnyöket adott.

A nagy lélek megveti a szerencse eselét, nagysága töle független. Készül a tengerben, nem a rétingó nádjá.

Azon a téren, hol a pénz az erő: a derek is legyőzhető a hasztalan, de szerencses állat. Ostobaság kiállani oly térerre, hol másé az előny.

Kevéssel megelégedni, kulminációja a bölcsességnek. A ki öregbiti kincseit, kettőzötti gondját. Kevés szükseggel lenni és sokat tehetni: ez tesz szabaddá és hatalmasá.

Ki önmagának elegendő, mindennel bővelkedik. Egyaránt boldog, ki teheti, mit akar, s ki nem akar mást, mint a mit tehet.

A bölcs nem kíván, hanem akar; nem félnék, de vigyázó; nem vidág, hanem örül, és semmit nagyon nem fájlal, csak a bünt. Igen jól tudja, hogy a gazdagság, hatalom és dicsőség csak oly élet neime, melyek telve veszélylyel, munkával, szomorúsággal és csömörrel.

Egyébiránt a gazdagság- és szegény-

kutya helye napközben rendszeren Bogumilla kisasszony ölében volt, eszert irányítotva a boldogtalan udvarlók által, kikre örökké morgott, amért fecsegéseik háborgatják édes álmait. Mikor aztán Filaxban föl-fölébredt a kutyatársadalom utáni vágyódás s a séta idejét armányos megszökésre használta föl, Bogumilla kisasszony összes udvarlói és eselédje a szent kutya után nyargaltak s hol egy tanyán, hol a faluban, hol vándorözirányok putrija mellett fölültek a végkép elpiszkosodott elvadult állapotban. Mindannyiszor vagy a társalgónól, vagy a kapus, vagy valamelyik udvarlói itta meg a levét Filax rövid szabadságidejének. Högys lehetett volna Bogumilla az ő kegyelméből élő s az ő tetszésére utalt lények iránt nyájias vagy kiméletes, mikor a drága kutyáért kell aggódni!

A nyár így telt el s végre eljött az ősszel, a Budapestre visszatérés ideje. Csupa csomagolás volt az egész ház, pedig csupán a ruhanemlék, élelmi szerek és közvetlenül a test igényeinek megfelelő holmik voltak elszállítandók. Filaxnak külön börtöndje volt, mely a társalgónól gondjai között nem a legutolsó helyet foglalta el. A vasuton, miután Bogumilla teljességgel nem akart megválni kutyájától, külön coupeét kellett bérelni s oda is csak a kocsivezető borralalóval kivívott elnézése folytán lehetett Filaxot bevinni.

Végre is megérkeztek Budapestre, elhelyezkedtek a palotában s a régi kutyakomédia újabb kiadásban elevenítettet föl. Kétszer mentették meg a sinter egyetlen körmei közül, egyszer meg, bár határtalan környezések közt, kénytelen volt Bogumilla a Damjanich-utcai pompás kutyagyógyintézetbe vendégzsereplésre küldeni

séggel is úgy van, mint minden egyébbel. Mindkét szélsőség nehéz és veszélyes az embernek, kinek boldogsága középszeri és erény.

Az ember úgy van alkotva, hogy minél többet bír, annál többet kíván, s csak azért kíván mindent mert sokkal bír.

Boldog, a ki oly állapotban van, hogy kenyerért nem kénytelen eszalni, bízlegni, magát lealacsonyítani, mint a szerencsevadászok nagy része; a ki büntelentül lehet jó, őszinte, felvilágosult; kinek sorsa egészéget, szabadságot, tiszta öntudatot és egy-egy barátot adott! A királyok kevésbé boldogok, s a nábobok nagy része koldus mellett.

Iskolaszék.

Pécs szab. kir. város iskolaszéke szerdán délután ülést tartott, melyen legelső sorban a költség előirányzat lön megállapítva. A kiadás az előirányzat szerint 1885-ik évre 34,924 frt 50 kr, a bevétel beirátásokból 3500 frt, tehát az adóból fedezendő 31,424 frt 50 kr.

Szieberth Nándor iskolaszéki tag, a vasárnapú ismételt iskola látogatása alkalmával nyert tapasztalatok folytán bejelenté, miszerint az iparos tanoncok között az első osztályt olyanok látogatták, kik iskolába soha sem jártak, ezek száma harmincz, közülük négy pécsi.

Szomorú állapot!

Valóban csodálatra méltó körülmény, hogy a törvény szigorú végrehajtása mellett (?) négy pécsi fiu iskolát — soha sem látogattak. Azt kell hinnünk, hogy a tankötelesek évenkénti szokásos összerása hiányos. A mikor a város közel 35,000 forintot áldoz iskolai célokra, akkor egyetlen gyermeknek sem volna szabad iskolázatás nélkül maradni.

De tovább is megy Szieberth iskolaszéki tag jelentésében s azt mondja, hogy a vallás- és erkölcs-oktatás nagyon gyenge lábon áll. Vannak iparos-tanoncok, kik imádkozni sem tudnak! Bezzeg a szivarzások, trágár beszédek, káromkodások értenek. Van tanoncz, ki egész éven át templomban nem volt. Mi lesz aztán az ilyen teremtésből, ha majd felnő s állampolgár lesz.

Ezen nagy horderejű kérdésben az iskolaszék kimondta, hogy a községi iskolaszék hatáskörébe nem tartoznak: vallás- és közérkösi dolgok; ezek a feltekezet gondviselésére utalják.

Kíváncsiak vagyunk rá, vajjon mit mond ezen állapotokra a megvess püspök és a klerus?

A kóros állapot okvetlen orvoslási igényel.

A vallás-erkölcsös nevelés az állami jólét fő alaplétele.

Nézzünk az, hogy ezen az állapoton csak a külön hit-tanarok felállításá segíthet. Eddig a hitoktatást a segéd-lelkészek látták s látják el jelenben is, mondhatni elég lelkiismeretesen; de csak annyiban, hogy a kiszabott órákat betöltik, az előirt tananyagot feldolgozzák, hogy azonban a zsenge gyermekeket magukhoz s a valáshoz vonzának, — a legjobb akarat mellett sem tehetik, mert oly annyira el vannak foglalva, hogy idejük sem engedi.

Tudjuk azt is, hogy illetékes körökben azt vetik fel: ki fizesse az illetéket? Ki fizesse?

Megmondjuk: az egyházmegye.

Van elég alapítvány.

Ki nem emlékszenek vissza örömmel, mindön egy Mendlik, egy Szaunter vezette a hitoktatást, a gyermekek ügy-szólván minden szabad idejüket velük töltötték. Ugy ragaszkodtak hozzájuk mint szüleikhez.

Filaxát. Nálamál izmos...lb írói tehetség legyen az, mely a boldog viszontlátás határtalanul megható jelenést képes leírni.

Ekközben megjött a farsang is: Bogumillának bálókba kellett járnia, bár mindannyiszor mogorván ment el és könyezve vált meg kegyencztől báléjre. A farsang azonban a tömördek új ösmertesség közt egy huszárhadnagyot is hozott, kinek férfias és katonás magaviselete szokatlan újság volt Bogumillára, a sok, téd-téd-fejet hajtó, szolgaltatás udvarló közt Komolyan érdeklődött iránta s egész boldogan vette tudomásul, hogy a hadnagya a látogatások megkezdésére megnyerte mamától az engedélyt.

A másfél millióra ábitozó udvarló-had bosszusan sápadt el, amit a nyalka hadnagya megjelent s Bogumilla által tüntető szivességgel fogadtatott. A kitaró ostrommal azonban egyik se hagyott föl, mert örömmel látta miandegyik, hogy a hadnagya titkolhatlan ellenszenvenv látja Bogumillának azon esztelenkedéseit, melyek tárgya a kegyelt kutya volt. A hadnagya több ízben ki is fejezte azon véleményét, hogy az ily apró kutyákat még a létezésre se tartja jogosultaknak.

Egy este épen társaság volt Bogumilla szalonjában. A kegyencz unatkozva ült Bogumilla ölében, mogorván vicsorogva az udvarlókra, kik ki nem fogytak a bókókból. Koronként egy-egy erőltetett éleze iparkodott kacagni az egész had, mire Filax bosszusan emelte föl nyafogó hangját s csaholásával vegyült a társaság kacajába.

(Vége köv.)

